

30.1.2015

PAZIŅOJUMS KOMITEJAS LOCEKĻIEM

Temats: Lūgumraksts Nr. 1128/2012, ko iesniedza Armēnijas un Krievijas valstspiederīgā L. A., par iespējamu diskrimināciju un viņas profesionālās kvalifikācijas atzīšanu

1. Lūgumraksta kopsavilkums

Lūgumraksta iesniedzēja ir Armēnijas un Krievijas izcelsmes, un viņa ir precējusies ar Vācijas un Grieķijas izcelsmes ES pilsoni. Viņa apgalvo, ka viņa ir cietusi Vācijas iestāžu diskriminācijas un šķēršļu dēļ, ar kuriem viņai nācās saskarties un kuru rezultātā viņa tikai ar lielām grūtībām ieguva uzturēšanās atļauju Vācijā; viņas vecākiem netika izsniegta vīza, lai tie uz laiku varētu palīdzēt viņai audzināt bērnu, viņas Latvijā iegūtais ārsta diploms nav atzīts Vācijā, un darbā viņa ir piedzīvojusi psiholoģisko vardarbību. Lūgumraksta iesniedzēja uzskata, ka varas iestādēm uzturēšanās atļauja viņai bija jāpiešķir uzreiz, jo viņai ir uzturēšanās atļauja Grieķijā, kur viņa ar vīru dzīvoja pirms pārcelšanās uz Vāciju, un viņa ir precējusies ar ES pilsoni, kurš izmanto pārvietošanās brīvību ES. Lūgumraksta iesniedzēja arī uzskata, ka Vācijā ir jāatzīst viņas profesionālās kvalifikācijas, jo tās tika atzītas Grieķijā, kur viņa strādāja par ārsti.

2. Pieņemamība

Atzīts par pieņemamu 2012. gada 20. decembrī. Komisijai pieprasīta informācija saskaņā ar Reglamenta 216. panta 6. punktu.

3. Komisijas atbilde, kas saņemta 2013. gada 27. martā

Lūgumraksta iesniedzēja, kas ir trešās valsts pilsonē, precējusies ar Eiropas Savienības pilsoni, kuram ir divas — Vācijas un Grieķijas — valstspiederības, sūdzas par grūtībām, ar kurām viņa saskārusies, lūdzot a) piešķirt uzturēšanās atļauju Vācijā;

- b) piešķirt uzturēšanās atļauju Vācijā viņas vecākiem, kas ir trešās valsts pilsoņi, un
- c) atzīt Vācijā viņas profesionālās kvalifikācijas .

Saskaņā ar lūgumraksta iesniedzējas teikto ES pilsonis un viņa ģimenes locekļi kādu laiku ir dzīvojuši Grieķijā.

Komisijas apsvērumi

Problēma saistībā ar lūgumraksta iesniedzējas uzturēšanās atļauju:

Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 21. panta 1. punktu „*ikvienam Savienības pilsonim ir tiesības brīvi pārvietoties un dzīvot dalībvalstīs, ievērojot Līgumos noteiktos ierobežojumus un nosacījumus, kā arī to īstenošanai paredzētos pasākumus*”.

Šajā kontekstā Direktīvā 2004/38/EK ir izklāstīti nosacījumi, kas reglamentē Eiropas Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu tiesības brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā un tiesības, kuras tiek piešķirtas ES pilsoņiem.

Atbilstīgi Direktīvas 2004/38/EK 7. pantam Eiropas Savienības pilsonim un viņa ģimenes locekļiem ir tiesības uzturēties uzņēmējas dalībvalsts teritorijā ilgāk nekā trīs mēnešus, ja šis ES pilsonis ir darba ņēmējs vai pašnodarbināta persona šajā dalībvalstī vai ja līdzekļi ir pietiekami viņiem pašiem un viņu ģimenes locekļiem, lai nekļūtu par uzņēmējas dalībvalsts sociālās palīdzības sistēmas slogu uzturēšanās laikā, un viņiem ir visaptverošs veselības apdrošināšanas segums uzņēmējā dalībvalstī.

Taču, kā norādīts Direktīvas 2004/38/EK 3. pantā, šī direktīva attiecas tikai uz ES pilsoņiem, kas pārceļas uz dzīvi vai uzturas dalībvalstī, kurai tie nav valstiski piederīgi.

Saskaņā ar lūgumraksta iesniedzējas teikto Vācijas iestādes apgalvo, ka viņas tiesības ir jāizvērtē atbilstīgi Vācijas tiesību aktiem, neņemot vērā ES tiesību aktus, jo viņas vīram papildus Grieķijas valstspiederībai ir arī Vācijas valstspiederība.

Taču saskaņā ar Eiropas Kopienų Tiesas spriedumu lietā C-370/90 *Singh*

„dalībvalsts iedzīvotājs varētu tikt atturēts atstāt savu izcelsmes valsti, lai strādātu algotu darbu vai veiktu saimniecisko darbību, kā paredzēts līgumā, citas dalībvalsts teritorijā, ja, viņam atgriežoties tajā dalībvalstī, kuras pilsonis viņš ir, lai tur strādātu algotu darbu vai veiktu saimniecisko darbību, viņa iebraukšanas un uzturēšanās apstākļi nav vismaz līdzvērtīgi tiem apstākļiem, kādi viņam saskaņā ar līgumu vai sekundārajiem tiesību aktiem būtu pieejami citas dalībvalsts teritorijā.

Proti, viņš tiktu atturēts no savas valsts atstāšanas, ja viņa laulātajam un bērniem nebūtu atļauts ieceļot un uzturēties šajā valstī vismaz ar tādiem pašiem nosacījumiem, kādus tiem nosaka Kopienų tiesības citas dalībvalsts teritorijā”.

Tādējādi Vācijas iestādēm atbilstīgi Eiropas Savienības Tiesas judikatūrai pret lūgumraksta iesniedzējas vīru ir jāizturas vismaz kā pret atgriezušos valstspiederīgo un jāpiešķir lūgumraksta iesniedzējai un viņas vīram tiesības, kas ir līdzvērtīgas tām tiesībām, kādas ES

tiesību akti piešķir Eiropas Savienības pilsonim un viņa laulātajam, proti, tiesības brīvi pārvietoties.

Komisija vēlas sazināties ar Vācijas iestādēm saistībā ar šo jautājumu, tāpēc tā gribētu lūgt, lai lūgumraksta iesniedzēja atļauj atklāt savu identitāti Vācijas iestādēm.

Problēma saistībā ar lūgumraksta iesniedzējas vecāku uzturēšanās atļauju:

Direktīvas 2004/38/EK 2. pantā ir definēti Eiropas Savienības pilsoņa „ģimenes locekļi”, kuri var izmantot šajā direktīvā noteiktās tiesības. Atbilstīgi Direktīvas 2004/38/EK 2. pantam ES pilsoņa ģimenes locekļu definīcijā ietilpst tikai „apgādībā esošie tiešie augšupējie radnieki”.

Lūgumraksta iesniedzēja nenorāda, ka viņa būtu lūgusi piešķirt uzturēšanās atļauju saviem vecākiem tāpēc, ka tie ir viņas vai viņas vīra apgādībā. Līdz ar to uzturēšanās atļaujas piešķiršana lūgumraksta iesniedzējas vecākiem neietilpst Direktīvas 2004/38/EK piemērošanas jomā un ir attiecīgās dalībvalsts ekskluzīva kompetence.

Problēma saistībā ar lūgumraksta iesniedzējas profesionālo kvalifikāciju atzīšanu:

No Komisijai pieejamās informācijas izriet, ka lūgumraksta iesniedzējas kvalifikācija medicīnas pamatdisciplīnās ir iegūta Latvijā. Lūgumraksta iesniedzēja ir saskārusies ar grūtībām, lūdzot atzīt viņas kvalifikāciju Vācijā.

Direktīvu 2005/36/EK par profesionālo kvalifikāciju atzīšanu piemēro dalībvalsts valstspiederīgajiem, kuri vēlas strādāt reglamentētā profesijā dalībvalstī, kas nav tā dalībvalsts, kurā viņi ieguvuši savas profesionālās kvalifikācijas. Šī direktīva attiecas arī uz trešo valstu valstspiederīgajiem, kas ir tāda ES pilsoņa ģimenes locekļi, kurš izmanto savas Direktīvā 2004/38/EK paredzētās tiesības brīvi pārvietoties Eiropas Savienībā.

Tāpēc šķiet, ka Vācijas kompetentajām iestādēm, pieņemot lēmumu par lūgumraksta iesniedzējas pieteikumu par medicīniskās pamatizglītības diploma atzīšanu, būtu jāpiemēro Direktīva 2005/36/EK. Gadījumā, ja lūgumraksta iesniedzējas Latvijā iegūtā kvalifikācija atbilst saskaņotajām obligātajām mācību prasībām, kas noteiktas Direktīvas 2005/36/EK 24. pantā, un tās nosaukums ir uzskaitīts V pielikuma 5.1.1. punktā, viņai būtu tiesības iegūt automatisku savas kvalifikācijas atzīšanu. Pretējā gadījumā piemēro tā saukto vispārējo sistēmu, kas paredz, ka Vācijas iestādes var salīdzināt mācību programmu Latvijā ar Vācijas prasībām. Gadījumā, ja starp abām mācību programmām pastāv būtiskas atšķirības, Vācijas iestādes varētu noteikt kompensējošu pasākumu, kas jāizpilda, pirms tiek atzīta kvalifikācija.

Lai saņemtu papildu informāciju un palīdzību, lūgumraksta iesniedzēja varētu vērsties pie Vācijas valsts kontaktpunkta, kura informācija ir pieejama šajā tīmekļa vietnē:

http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/contact/index_en.htm.

Secinājums

Komisija gribētu lūgt lūgumraksta iesniedzēju atļaut atklāt savu un sava vīra identitāti Vācijas iestādēm, lai būtu iespējams iegūt sīkāku informāciju saistībā ar viņas uzturēšanās atļaujas izsniegšanu un viņas vīra kā Eiropas Savienības pilsoņa, kurš ir divu valstu valstspiederīgais, tiesībām.

4. Komisijas atbilde (REV), kas saņemta 2015. gada 30. janvārī

Komisija uzsākusi ES izmēģinājuma procedūru saistībā ar to, ka lūgumraksta iesniedzējai bija

nepieciešama vīza, lai iebrauktu Vācijā, un viņa nesaņēma uzturēšanās atļauju saskaņā ar Direktīvu 2004/38/EK, tā vietā viņai tika piešķirta uzturēšanās atļauja trim gadiem saskaņā ar valsts tiesību aktiem par ES nepilsoņiem, jo tā lēma Vācijas tiesa, kas atteicās piemērot ES tiesību aktus par tiesībām brīvi pārvietoties lūgumraksta iesniedzējas gadījumā, kura, būdama trešās valsts pilsoņe, ir precējusies ar Vācijas un Grieķijas valstspiederīgo un pārcēlās no Grieķijas uz Vāciju.

Lūgumraksta iesniedzēja arī uzskata, ka viņas Latvijā iegūtā profesionālā kvalifikācija ir jāatzīst Vācijā, jo tā tika atzīta Grieķijā, kur viņa strādāja par ārsti.

Komisija aktuālāko Vācijas atbildi saņēma 2014. gada 10. septembrī.

Vācijas valdība savā atbildē paziņo, ka, pamatojoties uz tai pieejamo informāciju, šajā konkrētajā gadījumā valsts tiesas spriedums nav ticis pārsūdzēts. Tomēr tā vispārēji informē par jau veiktajiem un plānotajiem pasākumiem, kas nodrošinās, ka šādi gadījumi, kā tas minēts lūgumrakstā, turpmāk tiks izskatīti saskaņā ar ES tiesību aktiem.

Vācijas iestādes apstiprina Komisijas juridisko viedokli, ka ES tiesību akti par brīvu pārvietošanos piemērojami arī pārrobežu situācijās, tostarp, valstspiederīgajam atgriežoties dalībvalstī pēc tam, kad ir reāli un sekmīgi izmantotas tiesības uz pārvietošanās brīvību kādā citā dalībvalstī. Ņemot vērā šo viedokli, kopš 2013. gada vasaras Vācijas rokasgrāmatā vīzu izsniegšanai ietverti noteikumi, kas nodrošina, ka ES tiesību akti par brīvu pārvietošanos piemērojami ES pilsoņu ģimenes locekļu, kas nav ES valstspiederīgie, ieceļošanas vīzu piešķiršanas gadījumos pēc tam, kad ES pilsonis ir reāli un sekmīgi izmantojis tiesības uz pārvietošanās brīvību.

Turklāt Komisijas rīcībā ir informācija, ka līdzīgi grozījumi kā Vācijas rokasgrāmatā vīzu izsniegšanai 2015. gada laikā tiks veikti arī pārvietošanās brīvības akta vispārīgajās administratīvajās regulās. Tie arī nodrošinās — ja ES pilsonis ir reāli un sekmīgi izmantojis savas tiesības brīvi pārvietoties, viņa ģimenes locekļiem uzturēšanās tiesības Vācijā tiks piešķirtas, piemērojot ES tiesību aktus par brīvu pārvietošanos.

Saskaņā ar Komisijas rīcībā esošo informāciju šķiet, ka saistībā ar lūgumraksta iesniedzējas profesionālo kvalifikāciju atzīšanu vajadzētu piemērot Direktīvu 2005/36/EK par profesionālo kvalifikāciju atzīšanu. Attiecīgā profesionālā kvalifikācija ir iegūta Latvijā, kas ir viena no ES dalībvalstīm, turklāt saskaņā ar Direktīvu 2004/38/EK uz lūgumraksta iesniedzēju kā ES pilsoņa ģimenes locekli var attiecināt Direktīvas 2005/36/EK noteikumus. Tādējādi Vācijas iestādēm viņas pieteikums jāizskata saskaņā ar direktīvu.

Saskaņā ar Direktīvas 2005/36/EK 51. panta 2. punktu pieteikuma izskatīšanas procedūras laikā, kas ilgst trīs mēnešus no dienas, kad iesniegta pretendenta pilnīga dokumentācija, Vācijas iestādēm jāpieņem atbilstīgi pamatots lēmums. Direktīvā minētajos gadījumos šo termiņu iespējams pagarināt par mēnesi. Valsts lēmumu vai šāda lēmuma nepieņemšanu attiecīgajā termiņā var pārsūdzēt saskaņā ar valsts tiesību aktiem.

Secinājums

No pieejamās informācijas izriet, ka pēc Komisijas uzsāktās ES izmēģinājuma procedūras, Vācija veikusi pasākumus, lai nodrošinātu, ka personas ar ES dubultpilsonību, kas patiesi un sekmīgi izmantojušas savas tiesības brīvi pārvietoties, varētu izmantot ES tiesību aktu

noteikumus par ģimenes atkalapvienošanu, piemēram, attiecībā uz iebraukšanu Vācijā. Tiek plānoti turpmāki pasākumi 2015. gadam par šādu ģimenes locekļu uzturēšanās tiesībām Vācijā. Tiem vajadzētu nodrošināt ES tiesību aktu pareizu piemērošanu gadījumos, kā apskatīts lūgumrakstā. Komisija saglabās modrību attiecībā uz šo svarīgo jautājumu.

Ja lūgumraksta iesniedzējai radīsies grūtības ar profesionālās kvalifikācijas atzīšanu, viņai būtu jāapsver Vācijas iestāžu lēmuma apstrīdēšana individuāli.